

Energiveteranenes¹ høringsvar til Endringer i energiloven §4.2 - Utenlandsforbindelser

Energiveteranene viser til brev fra Olje- og energidepartementet av 7. september 2020 med forslag om endringer i energiloven §4.2 - utenlandsforbindelser:

Sammendrag, konklusjon.

Energiveteranene slutter seg til lovendringsforslaget, og anbefaler at man lovfester at ingen andre enn sentralnettere gis konsesjon til å bygge og drive utenlandsforbindelser.

Energiveteranenes begrunnelse:

Vi understreker at det er Statnett som sentralnettere og ikke som systemansvarlig, vi fokuserer på her.

Flere forhold tilsier at det må være Statnett som bygger, eier og driver våre utenlandsforbindelser:

- 1) Det er hensiktsmessig at den norske delen av utenlandsforbindelsen inngår i sentralnettet. På samme måte som det vil være uheldig med flere eiere og operatører i sentralnettet, vil det være ineffektivt med flere eiere og operatører av utenlandsforbindelsene.
- 2) I drift vil en utenlandsforbindelse gi en inntekt som til enhver tid er lik prisforskjellen mellom de to land multiplisert med det overførte kvantum. Ved at Statnett eier den norske del av utenlandsforbindelsen, vil disse inntektene automatisk tas inn i det norske sentralnettet, og komme alle deltagerne i sentralnettet til gode. Produsenter så vel som forbrukere.
- 3) En ny utenlandsforbindelse vil påføre sentralnettet kostnader. Disse kan i prinsippet kompenseres med anleggsbidrag, men det har hittil ikke utkrystallisert seg noen praksis for hvordan anleggsbidrag skal beregnes i et masket sentralnett. Dvs. at eier av utenlandsforbindelsen ikke ser alle kostnader.
- 4) En ny utenlandsforbindelse vil som regel kreve forsterkninger i sentralnettene i begge land. Kostnadene for disse forsterkningene må i aller høyeste grad tas med når rentabiliteten for en ny utenlandsforbindelse beregnes. Det vil man gjøre når det er sentralnettere som skal eie mellomriksforbindelsen.
- 5) En ny utenlandsforbindelse vil redusere inntektene for de opprinnelige forbindelsene, og således redusere inntektene fra disse til sentralnettet.
- 6) Om kabelen er samfunnsøkonomisk avklares av NVE i konsesjonsbehandlingen. Statnett som eier bestemmer videre saksgang og de vil ha en bredere bakgrunn for å bestemme om og ev. når kabelen bør bygges. De vil stå under direkte politisk ledelse av OED. Da vil en gitt konsesjon løpende kunne bli vurdert om den skal benyttes.

Andre eiere enn Statnett vil først og fremst kunne være produsenter. De kan være norske eller en samarbeidsgruppe av norske og utenlandske produsenter ev. supplert med finansielle aktører. Motivet for at produsenter selv ønsker å bygge utenlandsforbindelser er at de frykter

¹ Energiveteranene er en uavhengig gruppe personer med bakgrunn fra norsk energiforsyning. Erling Diesen, Erik Fleischer, Hans H. Faanes, Jon Ingvaldsen, Lars Thue og Jon Tveit.

at Statnett ikke vil bygge forbindelser raskt nok, og at det derved blir en innestenging av overskuddskraft, og dermed lave kraftpriser. Dessuten mener de at Statnett trenger konkurranse slik at alternative og bedre løsninger vil bli skapt.

Våre merknader til dette vil være:

- 1) Det er vanskelig å se for seg at konkurranse mellom flere eiere vil medføre bedre prosjekter, og spesielt ikke bedre handelsløsninger. Prosjektene er samarbeidsprosjekter med de tilknyttede land, slik at teknologiimpulser og markedsmuligheter alltid vil bli utløst.
- 2) En vesentlig del av kostnadene ved bygging av nye utenlandsforbindelser er industrileveranser. Disse skjer i skarp konkurranse på grunnlag av anbudsinnbydelser. Det er de samme industribedrifter som gir tilbud uansett hvem som er byggherre. Det er derfor lite sannsynlig at det vil være store forskjeller i tilbudene ved forskjellige byggherrer.
- 3) Inntektene av en slik ny utenlandsforbindelse vil kun tilfalle den gruppen av produsenter som står som eier av forbindelsen og ikke til de øvrige brukere av sentralnettet.
- 4) En eier av en utenlandsforbindelse som i tillegg eier produksjon på begge sider av utenlandsforbindelsen vil få en alt for sterk markedsposisjon

Enhver ny utenlandsforbindelse må for Norges del begrunnes med samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Det er nødvendig med omfattende simuleringer, hvor særinteresser ikke får definere premissene for å finne ut om det er tilfellet.